ručena k pěstování, postupně se stala častou v klášterních zahradách a odtud přešla do obecného pěstování. I poslední vydání Čs. lékopisu (1987) uvádí jako oficinální usušený, loupaný nebo neloupaný kořen (Radix althaeae) a usušený list (Folium althaeae), především pro použití do směsi rostlinných drog s účinkem expektoračním (Species pectorales). Někdy se užívají i sušené květy. Kořen obsahuje kromě jiných látek až 35 % slizu. Rostlina se k farmaceutickým účelům pěstuje v polních kulturách. Současně je i dobrou medonosnou rostlinou.

3. ***Althaea armeniaca*** TEN. — proskurník arménský Tab. 61/7, 67/2

Althaea armeniaca TENORE Ind. Sem. Horti Neapol. 1, 1837. — Syn.: *Althaea micrantha* WIESB. ex BORBÁS Oesterr. Bot. Z. 43: 36, 1893.

Exsikáty: Extra fines: Fl. Exs. Austro-Hung., no 2045.

Vytrvalé byliny, sametově chlupaté. Kořeny vřetenovité, ve svazku. Rostliny trsnaté, jednotlivé lodyhy přímé, 70—200 cm vys., hustě svazčitě chlupaté. Listy krátce řapíkaté, dlanito 3—5dílné až sečné, s prostředním úkrojkem značně větším než postranními, s okrajem nepravidelně zubatým, na bázi srdčité až uťaté, na obou stranách hustě svazčitě plstnatě chlupaté; palisty se 3 (—4) dlouhými čárkovitými zuby, záhy opadavé. Květy v koncových i úžlabních květenstvích, v paždí listů většinou po 2—4; květní stopky různě dlouhé, hustě chlupaté. Lístků kalíšku 7—11, kopinaté až vejčité, úzce zašpičatělé, při bázi srostlé, 6—8 mm dl., kalich do necelé poloviny srostlý, s trojúhelníkovitými cípy, 9—12 mm dl., přitisklý k plodům, hustě krátce chlupatý; korunní lístky široce obvejčité, mělce vykrojené, 12—17 mm dl., 9—14 mm šir., na okraji nehýtku hustě brvité, růžové nebo fialově růžové; tyčinková trubka i volné nitky tyčinek roztr. krátce papilnaté. Plody ze 14—20 plůdků, 7—10 mm šir.; stylopodium u báze až 3 mm šir.; plůdky ledvinovité, 3,5—4,0 mm vys., 3,0 až 3,5 mm dl., ca 1,5 mm šir., alespoň v dol. třetině lysé, jinak hustě krátce chlupaté, na hřbetě s mělkou rýhou, na bocích radiálně vrásčité při okraji, ve středu hladké. Semena ledvinovitá, hladká, lysá, hnědá nebo šedohnědá. VII—IX. Hkf.

$2n = 84$ (extra fines)

Původem od v. Středozemí do Střední Asie. U nás nalezen pouze jednou na skládce u Černovic u Brna (GRÜLL 1966 BRNM, BRNU, PRC; SMEJKAL 1966: 256—257; mapy: SLAVÍK FKS 1990: 149). Dosud prakticky nevyužívaná, vláknodárná, popř. i medonosná rostlina.

6. *Bismalva* MED. — slézovník, sléz

Bismalva MEDICUS Malvenfam. 39, 1787. — Syn.: *Malva* L. Sp. Pl. 687, 1753 p. p.

Lit.: URBAN I. (1881): Zwei neue Malvaceen-Bastarde. Verh. Bot. Ver. Prov. Brandenburg 22: 94—99. — WESTERGREN T. (1896): Om Malva alcea × moschata och dess förekomst i Sverige. Bot. Not. 1896: 215. — SLAVÍK B. (1967): Poznámky k určování, sběru a rozšíření slézů (rod Malva) na území ČSSR. Zpr. Čs. Bot. Společ. 2: 43—50. — HOLUB J. (1970): New names in Phanerogamae I. Folia Geobot. Phytotax. 5: 435—441. — HOLUB J., MĚSÍČEK J. et JAVŮRKOVÁ V. (1971): Annotated chromosome counts of Czechoslovak plants (16—30). Folia Geobot. Phytotax. 6: 179—214. — KOPECKÝ K. (1988): Malva moschata L. v antropogenní flóře a vegetaci Orlických hor. Preslia 60: 309—314.

Vytrvalé byliny. Lodyha přímá, většinou jen slabě větvená. Lodyžní listy dlanitodílné až dlanitolaločné, přízemní listy někdy celistvé, okrouhlé nebo okrouhle ledvinité. Květy v úžlabí listů jednotlivé, na konci lodyhy v hroznovitém květenství, stopkaté, s více nebo méně patrným perikladiem. Lístky kalíšku 3, navzájem nesrostlé; kalich ± do poloviny srostlý; korunní lístky zúženou bází srostlé s tyčinkovou trubkou, vykrojené, 15—40 mm dl.; tyčinková trubka odstále chlupatá; prašníky s jedním prašným váčkem; stylopodium kuželovité. Poltivé knoflíčkovité plody, rozpadající se v 15—26 plůdků; plůdky ledvinovité, lysé nebo chlupaté, hladké. — Asi 5 druhů v Evropě, Malé Asii a nejsevernější Africe, s vývojovým centrem v z. Středozemí; druhotně i v Severní Americe a Austrálii. — Protandr. Entomogam. Alogam. Hemerochor.

1a Lodyha alespoň v horní části s hvězdovitými nebo svazčitými chlupy; horní lodyžní listy ± 3sečné; lístky kalíšku vejčité; korunní lístky růžové, nikdy bílé; plody lysé, z 18—26 plůdků; plůdky na bocích radiálně žebrovité . . . . . **1. *B. alcea***

b Lodyha s odstálými, jednoduchými chlupy; lodyžní listy ± pětisečné s úkrojky 1—2× peřenoklanými; lístky kalíšku čárkovitě kopinaté; korunní lístky růžové, často čistě bílé; plody chlupaté, z 15—19 plůdků; plůdky na bocích záhy s rozrušeným oplodím . . . . . **2. *B. moschata***

Tab. 67: 1 *Althaea officinalis.* — 2 *A. armeniaca.*

Searchable PDF created by OCR.space (Free Version)

1. *Bismalva alcea* (L.) MED. – slézovník velkokvětý, sléz velkokvětý Tab. 61/8, 68/1

Bismalva alcea (LINNAEUS) MEDICUS Malvenfam. 39. 1787. – Syn.: *Malva alcea* L. Sp. Pl. 689. 1753. – *Alcea palmata* Gilib. Fl. Lithuan. 1: 65, 1781, nom. inval.

Exsikáty: Extra fines: Fl. Exs. Austro-Hung., no 3223. – Fl. Polon. Exs., no 444. – Fl. Siles. Exs., no 611. – Herb. Fl. Ross., no 1965 (var. *excisa*).

Kořen v hor. části mírně větvený. Lodyha dole větvená, 50–120 cm vys., v dol. části s řídkými jednoduchými a vidličnatými, řidčeji i hvězdovitými chlupy, v hor. části vždy s hvězdovitými nebo svazčitými chlupy, někdy s příměsí jednoduchých a vidličnatých. Přízemní listy dl. řapíkaté, ± 5laločné, nepravidelně vroubkované; dol. lodyžní listy 5sečné, 5klané nebo 5laločné, nepravidelně vroubkované nebo hrubě zubaté; stř. většinou (3–) 5dílné, řidčeji (3–) 5klané s úkrojky jednoduše peřenoklanými nebo hrubě zubatými, tupými, na konci s nasazenou krátkou špičkou; hor. 3dílné nebo 3sečné, vzácně 3klané; stř. a hor. na rubu hustě hvězdovitě chlupaté, na líci s roztr. jednoduchými a vidličnatými, zřídka i hvězdovitými chlupy, vzácně olysalé; palisty podlouhle trojúhelníkovité, 5–8 mm dl., na okraji brvité, opadavé. Květní stopky ± hustě hvězdovitě chlupaté, často pod perikladiem s úzkým listenem, perikladium zřetelné, až 5 mm dl. Lístky kalíšku vejčité nebo podlouhle vejčité, (5–) 6–8 (–10) mm dl., na okraji brvité, na ploše hvězdovitě chlupaté; kalich do poloviny srostlý, s trojúhelníkovitými cípy, (8–) 9–11 (–13) mm dl., za plodu se zvětšující a olysávající, na vnější straně hustě hvězdovitě chlupaté, šedé až rezavé; korunní lístky trojúhelníkovitě obvejčité, k bázi zúžené, mělce až hluboce vykrojené, (20–) 24–36 (–40) mm dl., (13–) 19–27 (–31) mm šir., s nehýtkem hustě brvitým, světle až tmavě růžové, růžově červené až červenofialové, tmavěji žilkované; tyčinková trubka s jednoduchými chlupy. Plody z (17–) 19 až 22 (–25) plůdků, 9–10 mm v průměru; stylopodium podélně žebernaté, při bázi 4,5–5,0 mm šir.; plůdky 3 mm vys., 2,5 mm dl., hladké, lysé, z boků smáčklé, na hřbetě kýlnaté, na okraji zaoblené, na bocích zřetelně radiálně žebernaté, zpočátku okrové, později tmavě hnědé až skoro šedočerné. Semena ledvinovitá, hladká, šedočerná. VI–IX (–X). Hkf.

$2n = 84$ (ČR: 8. Čes. kras)

Variabilita: Značná proměnlivost je v odění stonku, ve tvaru listové čepele, tvaru a rozměrech korunních lístků i plůdků, a to bez jakékoli konstantní korelace, a tudíž bez vyššího taxonomického významu. Taxony, udávané z okruhu tohoto druhu v jz. Evropě, na naše území nedosahují. Problémem zůstává taxon, uváděný se zvyšující se hojností od stř. Evropy po j. Skandinávii a evropskou část Sovětského svazu, popsaný jako *Malva excisa* REICHENB., přehodnocený do hodnoty subspecie *M. alcea* subsp. *excisa* (REICHENB.) HOLUB, nejčastěji však udávaný jako var. *excisa* (REICHENB.) ASCHERS. Tento taxon byl založen na úzkých, hluboce vykrojených korunních lístcích, plodech menších než u základního druhu, plůdcích na okraji bez radiálních žeber a ledvinovitě zploštělých a na přitisklých hvězdovitých chlupech na lodyze. Zvláště tvar korunních lístků a odění jeví i na území ČR vysokou variabilitu v celé šíři variační amplitudy, ovšem bez jakékoliv korelace a bez vztahů geografických či ekologických. Studium velkého množství materiálu neprokázalo existenci výše zmíněného taxonu.

Na základě tvaru listové čepele lze v ČR odlišit var. *latisecta* NEILR. (syn.: var. *palmatifida* ČELAK.) s lodyžními listy pouze 3–5klanými, s úkrojky širokými, nepravidelně vroubkovanými, pilovitými nebo hrubě zubatými, většinou světleji zelenými. Je méně častá, vyskytuje se spíše na vlhčích místech na březích řek a rybníků nebo na druhotných stanovištích.

Ekologie a cenologie: Především na suchých travnatých stráních, výslunných pahorcích, v světlých křovinách, na okrajích lesů (hlavně smíšených, méně borů), na pasekách, na mezích, skalnatých stráních a kamenitých sutích. Vzácněji se vyskytuje (většinou ve var. *latisecta* NEILR.) na loukách a na březích potoků a řek a na hrázích rybníků. Častěji se objevuje na druhotných stanovištích v lomech (zvláště vápencových), v cihelnách, v blízkosti nádraží a na železničních náspech, na trávnících podle cest a silnic, v příkopech, ve vinicích, na rumištích, v parcích a zahradách a ve zříceninách hradů. Primární výskyt lze často těžko odlišit od sekundárního. Přednostně roste na živinami bohatých substrátech (často vápenec a spraš) teplejších poloh jako světlomilná rostlina. Primární výskyt je vázán na některá společenstva řádu *Brometalia erecti*, křoviny a společenstva lesních plášťů řádu *Prunetalia*, případně světliny v teplomilných doubravách řádu *Quercetalia pubescentis*, sekundární na ruderální společenstva svazů *Arction lappae* a *Onopordion acanthii*.

Rozšíření v ČR: Výskyt (zčásti primární, z větší části sekundární) je značně nerovnoměrný, hojnější spíše v teplejší pahorkatině termofytika i mezofytika, v údolích řek a v geologicky příznivých územích (např. vápencových). V Čechách hojněji např. na Soběslavsku, Písecku, Strakonicku, Horažďovicku, Klatovsku, Plzeňsku, v Českém krasu, v okolí Prahy, v Polabí, Pojizeří, okolí Týniště nad Orlicí, Ledče nad Sázavou a Litomyš-

Tab. 68: 1 *Bismalva alcea*, 1a – odění lodyhy, 1b – střední lodyžní list. – 2 *B. moschata*, 2a – odění lodyhy, 2b – střední lodyžní list, 2c – dolní lodyžní list.

Searchable PDF created by OCR.space (Free Version)

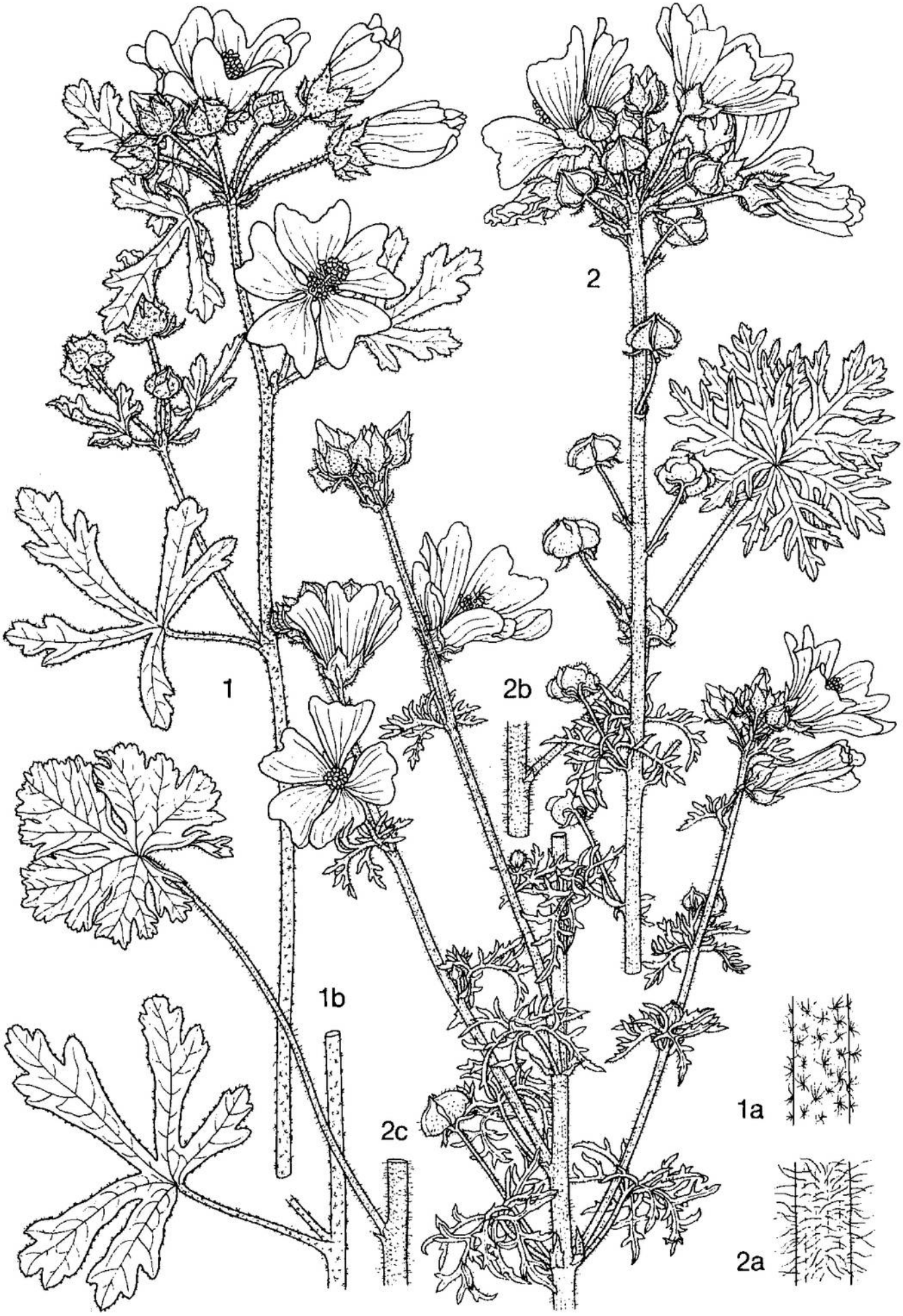

Searchable PDF created by OCR.space (Free Version)

le. Na Moravě především v Podyjí na Znojemsku, na Pavlovských kopcích, v okolí Brna, na Vsetínsku a Frýdecku a v okolí Krnova. Od nížiny do suprakolinního stupně, vzácně ve stupni submontánním (max.: Králický Sněžník, Petříkov, ca 850 m). – Mapy: SLAVÍK in HENDRYCH Acta Univ. Carol.-Biol. 1968: 312, 1969; SLAVÍK FKS 1990: 149.

Poznámka: Vzhledem k častým záměnám druhu *B. alcea* s druhem *B. moschata* je následující odstavec zpracován pouze na základě revidovaného dokladového materiálu.

T: všechny fyt. o. [doklady chybějí z fyt. o. 21. Haná]. – **M:** ve většině fyt. o., s různou frekvencí [pravděpodobně chybí ve fyt. o., z nichž chybějí doklady: 22. Halštr. vrch., 23. Smrč., 24. Hor. Poohří, 25. Krušn. podh., 26. Čes. les, 29. Doup. vrchy, 30. Jesen.-rak. ploš., 44. Mileš. střed., 52. Ral.-bez. tab., 54. Ješ. hřb., 59. Orl. podh., 70. Mor. kras, 73. Hanuš.-rychleb. vrch., 77. Středomor. Karp., 78. B. Karp. les., 79. Zlín. vrchy, 81. Host. vrchy]. – **O:** 96. Král. Sněž.

Celkové rozšíření: Pyrenejský poloostrov (kromě jz. části), Francie, Belgie, Itálie, Korsika a Sardinie, Jugoslávie, Bulharsko (Rodopy), stř. Evropa, Pobaltí a nejzápadnější část Sovětského svazu tvoří zřejmě primární část celkového areálu, dále k severu a východu jde převážně jen o druhotné zavlečení a zplaňování z kultur (Velká Británie, Nizozemí, Rumunsko, Skandinávie a j. Finsko, Sovětský svaz k východu do Volžsko-Donské oblasti). Ve stř. Evropě, Pobaltí a Sovětském svazu se primární a sekundární areál prolíná. V Severní Americe jen zplaněle. – Mapy: SLAVÍK in PONERT Feddes Repert. 73: 91, 1966.

Význam: *B. alcea* se již od raného středověku pěstovala pro svůj význam v léčitelství i jako magická rostlina (amulety). Dnes tento její význam pominul, ale zachovalo se zčásti její pěstování jako okrasné rostliny, zvláště pro její nenáročnost na ošetřování. Může sloužit i jako dobrá medonosná rostlina.

2. *Bismalva moschata* (L.) MED. – slézovník pižmový, sléz pižmový Tab. 61/9, 68/1

Bismalva moschata (LINNAEUS) MEDICUS Malvenfam. 39, 1787. – Syn.: *Malva moschata* L. Sp. Pl. 690, 1753. – *Alcea pinnatifida* GILIB. Exerc. Phytol. 1: 82, 1792, nom. inval.

Exsikáty: Extra fines: Fl. Ital. Exs., no 1524. – Fl. Jutl. Exs., no 636. – REVERCHON Pl. Esp., no 929.

Kořen kůlový. Lodyha dole větvená 30 až 100 cm vys., celá nebo v hor. části s jednoduchými, dlouze odstálými (vz. s přimíšenými vidličnatými, zcela ojediněle i svazčitými) chlupy. Přízemní listy dl. řapíkaté, většinou celistvé, zřídka dlanitě 5laločné, nepravidelně vroubkované nebo nepravidelně zubaté, téměř lysé; lodyžní listy většinou 5(–7)dílné nebo 5(–7)sečné, s úkrojky 1–2× peřenoklanými až peřenosečnými, s cípy čárkovitě kopinatými nebo čárkovitými, řidčeji listy s úkrojky širšími, méně dělenými, vz. i lodyžní listy téměř nedělené, jen laločnaté; listy na líci lysé nebo téměř lysé, na rubu s jednoduchými, často však i hvězdovitými chlupy; palisty kopinaté, (4–)6(–12) mm dl., na okraji dlouze brvité, později zasychavé. Květní stopky s dl. jednoduchými odstálými chlupy; čerstvé květy se slabým zápachem. Lístky kalíšku kopinaté až čárkovitě kopinaté, vz. podlouhle vejčité, (4–)5(–7) mm dl., na okraji brvité, na ploše lysé nebo roztr. krátce chlupaté; kalich do poloviny srostlý, s trojúhelníkovitými cípy, 6,5–12,0 mm dl., za plodu se zvelič ující, na vnější straně s dlouhými jednoduchými až přitisklými hvězdovitými chlupy; korunní lístky obvejčité, trojúhelníkovité, k bázi klínovitě zúžené, mělce vykrojené, na výkroji často nepravidelně zubaté, 18–30 mm dl., 18–23 mm šir., s nehýtkem hustě brvitým, růžové, světle červenofialové, tmavěji žilkované, dosti často zcela bílé, tyčinková trubka s jednoduchými, někdy vtroušenými vidličnatými chlupy. Plody z (15–)16–18(–20) plůdků, ± 8 mm v průměru; stylopodium podélně žebernaté; plůdky asi 2,5 mm vys., 2,0–2,3 mm dl., hladké, hustě jednoduše šedostříbřitě chlupaté, šedohnědé, s oplodím na bocích záhy rozrušeným. Semena ledvinovitá, hladká, červenohnědá až šedohnědá.

VI–IX. Hkf.

$2n = 42$ (ČR: 32. Křivokl.)

Variabilita: Druh vysoce proměnlivý, především ve tvaru listů, což vedlo k popisu řady variet a forem, z nichž jen některým lze přiznat taxonomickou hodnotu. Pro naše území má význam var. *laciniata* (DESR.) DC. (syn.: var. *angustisecta* ČELAK.) se všemi listy k bázi dělenými v čárkovité až čárkovitě kopinaté úkrojky, jež jsou 2× peřenoklané; květy jsou ± nahloučené v koncovém květenství. Tato varieta je častá v j. Evropě, na naše území snad pronikla přirozenou cestou do Bílých Karpat, dále do vrchů lemujících Hornomoravský úval a do okolí Znojma; obdobné typy z některých lokalit v z. a jz. Čechách by mohly naznačovat migraci z jihozápadu přes Bavorsko. Jmenovaná odrůda se může vyskytnout ve dvou formách – f. *stellulata* BECK (kalich s jednoduchými chlupy, ale též alespoň v dol. části hvězdovitými) a f. *hispida* BECK (kalich pouze s jednoduchými, štětinovitými chlupy). Předchozí odrůdu var. *laciniata* nutno odlišovat od roztroušeně se vyskytující a snad jen druhotné f. *heterophylla* LEJ. et COURT. s hor. lodyžními listy sice stejnými jako u var. *laciniata*, ale s listy přízemními a dolními lodyžními ledvinitě okrouhlými, ± laločnatými, s laloky vroubkovanými nebo zastřihovaně zubatými (u nás celkem vzácně, roztroušeně po celém území). Značná část rostlin na území ČR náleží k var. *latifolia* HEYNH. (syn.: var. *lobata* WIRTG., var. *latisecta* ČELAK.) s lodyžními listy nečleněnými, 5klanými až 5sečnými, úkrojky široce rhombickými, nestejně zubatými. Tento taxon je rozšířen především v z. Evropě a přes Německo a Československo pokračuje jeho druhotný výskyt (pěstování i zplaňování) dále k severu a severovýchodu. Velmi často se vyskytují u této odrůdy bělokvěté exempláře (lusus albiflora). Dlouhodobý výskyt obou variet v ČR zjevně setřel ostřejší hranice mezi nimi, takže někdy nejsou populace jednoznačně taxonomicky zařaditelné. V atlantické zóně z. Evropy od Pyrenejí po Velkou Británii se

Searchable PDF created by OCR.space (Free Version)

vyskytuje var. *ramondiana* GODRON se všemi listy celistvými, srdčitě okrouhlými, nestejně zastřihovaně zubatými. V herbářích BRNU odpovídal této odrůdě exemplář zplanělý na rumišti v Koruně u rybníka Klečkovce v Novém Městě na Moravě (SMEJKAL 1949).

Ekologie a cenologie: V naprosté většině na druhotných stanovištích — v příkopech u silnic, na železničních náspech, říčních navigacích, rumištích, pastvinách , pískovnách, podél cest, u zahrad a plotů, často v souvislosti s pěstováním v zahrádkách, u venkovských stavení, či u chat a na hřbitovech. Pravděpodobně primární výskyt na j. a jv. Moravě, popř. v z. a jz. Čechách na svahových loukách, lesních travnatých stráních, mezích, v křovinách a na okrajích lesů. Roste spíše na vápníkem chudých půdách, především na silikátových horninách, přednostně v územích s oceaničtějším klimatem. Nejčastěji ve společenstvech svazů *Arrhenatherion* a *Aegopodion podagrariae.*

Rozšíření v ČR: Pravděpodobně původní v Panonském termofytiku a místy i v z. a jz. Čechách [var. *laciniata* (DESR.) DC]. Západoevropská var. *latifolia* HEYNH. je rozšířena (snad jen druhotně) porůznu po celém území ČR, s větší frekvencí v suprakolinním a submontánním stupni, často bělokvětá. Hojnější výskyt v pohraničních hornatých oblastech vedl k vyvozování souvislostí s údajným pěstováním převážně dřívějším německým obyvatelstvem (KOPECKÝ 1988). Druhotné výskyty nemají většinou dlouhé trvání, zaniknou buď přirozenou sukcesí jiných společenstev nebo rušivými lidskými zásahy. Od planárního do montánního stupně (max.: 88b. Šumavské pláně, Hůrka, ca 1 000 m; Krkonoše, Horní Úpa, ca 1 000 m). — Mapy: SLAVÍK in HENDRYCH Acta Univ. Carol.-Biol. 1968: 312, 1969; SLAVÍK FKS 1990: 150.

Poznámka: Vzhledem k častým záměnám druhu *B. moschata* s druhem *B. alcea* je následující odstavec zpracován pouze na základě revidovaného dokladového materiálu. **T:** vz. až roztr. [doklady chybějí z fyt. o. 5. Terez. kotl., 9. Dol. Povlt., 12. Dol. Pojiz., 14. Cidl. pán., 17. Mikul. pah.]. — **M:** roztr., častější výskyt ve fyt. o. 67. Českomor. vrch., 71b. Drah. ploš., 72. Zábř.-unič. úv., 73. Hanuš.-rychleb. vrch., 74. Slez. pah., 75. Jes. podh., 76. Mor. brána, 84a. Besk. podh., [doklady chybějí z fyt. o. 23. Smrč., 30. Jesen.-rak. ploš., 34. Plán. hřeb., 43. Votic. vrch., 44. Mileš. střed., 46. Lab. písk., 51. Polom. hory, 52. Ral.-bez. tab., 54. Ješ. hřb., 57. Podzvič., 59. Orl. podh., 70. Mor. kras, 77. Středomor. Karp., 78. B. Karp. les.]. — **O:** ojediněle až roztr., jen druhotný výskyt, [doklady chybějí z fyt. o. 86. Slavk. les, 87. Brdy, 89. Novohr. hory, 94. Tepl.-ad. sk., 96. Král. Sněž., 98. Níz. Jes.].

Celkové rozšíření: Primární areál od s. části Pyrenejského poloostrova a Sicílie po jv. část Velké Británie, j. část SRN, ČR a z. a jz. Jugoslávii, doznívání není vyloučeno ani v z. Bulharsku, z. Řecku a nejzápadnější části Malé Asie. Přesnou hranici nelze dnes stanovit. Druhotně je druh rozšířen v Evropě dále na sever a severovýchod, např. do Norska k 64 ° s. š., do Finska a na západ evropské části Sovětského svazu. Adventivně též v Severní Americe a Austrálii. — Mapy: DECANDOLLE Geogr. Bot. 1855: map. 2; SLAVÍK in PONERT Feddes Repert. 73: 91, 1966; MEUSEL et al. 1978: 282.

Význam: *B. moschata* byla v určitých územích (v ČR častěji v území dříve obydleném obyvatelstvem německé národnosti) pěstována jako okrasná rostlina v zahradách; dnes se udržuje ponejvíce již jen na starých venkovských zahrádkách, na hřbitovech a u chat. Nevyniká zvláštní okrasnou hodnotou, je však nenáročná na pěstování. Pro značné množství nektaru ji lze pěstovat jako medonosnou rostlinu.

Poznámka 1: Ze Švédska, Francie a z botanické zahrady v Berlíně se udává kříženec *B. alcea* × *moschata* [*B. intermedia* (BOREAU), *B. dethardingii* (LINK)] s chlupatými plody, jinak připomínající druh *B. alcea.* Jeho výskyt u nás není vyloučen.

Poznámka 2: Z ČR ze stanice pro šlechtění léčivých rostlin ve Velkých Losinách byl popsán hybrid *Malva moschata* × *sylvestris* subsp. *sylvestris* = *Malva* × *inodora* PONERT (PONERT Feddes Repert. 73: 90—93, 1966). Dokladová položka neexistuje a podle uváděných znaků (i vzhledem k značně vzdálené příbuznosti) šlo o druh *B. moschata* var. *latifolia* HEYNH.

7. *Malva* L. — sléz

Malva LINNAEUS Sp. Pl. 687, 1753. — Syn.: *Althaea* L. emend. ALEF. Oesterr. Bot. Z. 12: 260, 1862 p. p.

Lit.: ALEFELD A. (1862): Ueber die Eintheilung der Malvaceen. Oesterr. Bot. Z. 12: 144—148 et 246—261. — URBAN I. (1881): Zwei neue Malvaceen-Bastarde. Verh. Bot. Ver. Prov. Brandenburg 22: 94—99. — HEDLUND T. (1893): Ueber Malva verticillata L. und M. pulchella Bernh. und ueber zwei Malvaceen-Bastarde im bot. Garten von Upsala. Bot. Cbl. 54: 327—331. — FLEISCHER B. (1902): Malva Zoernigi Fleischer (M. neglecta Fr. × silvestris L.). Oesterr. Bot. Z. 52: 357—358. — KRISTOFFERSON K. B. (1923): Monohybrid segregation in Malva species. Hereditas 4: 44—54. — KRISTOFFERSON K. B. (1925): Species crossings in Malva. Hereditas 7: 233—354. — ŘECHKA J. (1938): Příspěvek k hodnocení krmného slézu, Malva verticillata. Sborn. Čes. Akad. Zeměd. 13: 214—220. — NOVÁK F. A. (1952): Názvoslovné poznámky. Čs. Bot. Listy 4: 109—111. — DANERT S. (1965):Über einige infraspezifische Sippen von Malva verticillata L. Kulturpflanze 13: 715—735. — SLAVÍK B. (1967): Poznámky k určování, sběru a rozšíření slézů (rod Malva) na území ČSSR. Zpr. Čs. Bot. Společ. 2: 43—50. — ADAMKIEWICZ E. et BIJOK K. (1971): Badania kariologiczne nad trzema gatunkami rodzaju Malva L. Acta Soc. Bot. Polon. 40: 395—400. — ARORA R. K. et PRASAD R. (1978): Malva verticillata — little known plant of economic importance. J. Bombay Natur. Hist. Soc. 75: 251—252.

Jednoleté, dvouleté nebo vytrvalé byliny. Lodyha přímá, vystoupavá nebo poléhavá. Listy celistvé

Searchable PDF created by OCR.space (Free Version)

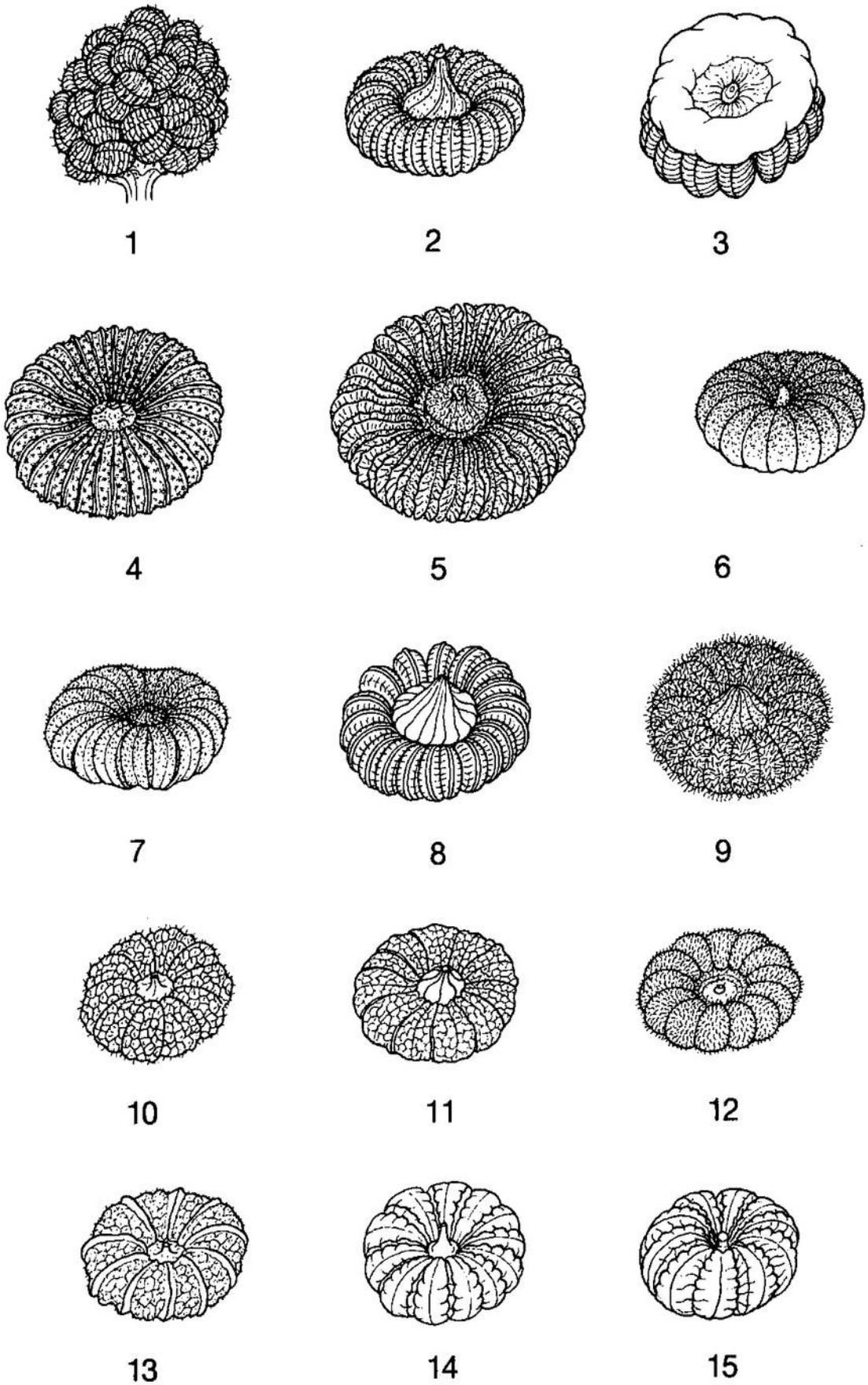

Tab. 61: Plody vybraných druhů čeledi *Malvaceae:* 1 *Malope trifida.* – 2 *Lavatera thuringiaca.* – 3 *L. trimestris.* – 4 *Alcea biennis.* – 5 *A. rosea.* – 6 *Althaea officinalis.* – 7 *A. armeniaca.* – 8 *Bismalva alcea.* – 9 *B. moschata.* – 10 *Malva sylvestris.* – 11 *M. sylvestris* var. *mauritiana.* – 12. *M. neglecta.* – 13. *M. pusilla.* – 14 *M. verticillata.* – 15 *M. verticillata* var. *crispa.*

Searchable PDF created by OCR.space (Free Version)